

CUPRINS

Cuvânt înainte	7
----------------------	---

PARTEA I ASIGURĂRILE SOCIALE DE STAT, DE SĂNĂTATE ȘI PENTRU ȘOMERI

Capitolul I. ASIGURĂRILE SOCIALE DE STAT	21
1. Necesitatea și conținutul economic al asigurărilor sociale	21
2. Principiile și rolul asigurărilor sociale	24
3. Sursele de constituire a fondurilor asigurărilor sociale de stat	30
a. Contribuțiile pentru asigurările sociale de stat	31
b. Contribuția pentru asigurările sociale datorată de unitățile particulare bazate pe libera inițiativă	39
c. Contribuțiile diferențiate ale salariaților și pensionarilor care merg la tratamentul balnear sau la odihnă	41
d. Alte venituri	41
4. Formele de ocrotire a cetățenilor din asigurările sociale de stat	43
A. Pensiile	44
a. Principiile dreptului la pensie	47
b. Pensia pentru munca depusă și limită de vârstă	52
c. Pensia de invaliditate	56
d. Pensia de urmaș	60
e. Pensia anticipată	62
f. Pensia anticipată parțială	63
g. Calculul, reactualizarea, stabilirea, plata, suspendarea și încetarea plății pensiilor	66
B. Trimiterile la tratament balneo-climateric și la odihnă	73
C. Indemnizațiile și ajutoarele de asigurări sociale	74
a. Indemnizațiile pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă	75
b. Indemnizația în caz de incapacitate temporară de muncă	77
c. Indemnizația în caz de maternitate	80
d. Indemnizația de naștere	81
e. Indemnizația pentru creșterea și îngrijirea copilului în vârstă de până la doi ani	82
f. Indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav	83
g. Ajutorul în caz de deces	83
h. Calculul și plata indemnizațiilor și ajutoarelor de asigurări sociale	85
i. Suspendarea și încetarea plății indemnizațiilor și ajutoarelor de asigurări sociale	87

D. Vechimea în muncă (stagiul de cotizare)	87
5. Asigurările sociale pentru accidente de muncă și boli profesionale	93
A. Conținutul economico-social și principiile asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale	93
B. Contribuțiile de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale	95
C. Formele de ocrotire a asiguraților	98
a. Prestații și servicii pentru reabilitare medicală și recuperare a capacității de muncă	98
b. Prestații și servicii pentru reabilitare și reconversie profesională	100
c. Îndemnizația pentru incapacitate temporară de muncă	100
d. Îndemnizația pentru trecerea temporară în alt loc de muncă	101
e. Prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale	102
f. Compensații pentru atingerea integrității	103
g. Despăgubiri în caz de deces	105
D. Bugetul asigurărilor sociale pentru accidente de muncă și boli profesionale	105
E. Răspunderea juridică și jurisdicția asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale	106
6. Casa Națională de Pensii și alte drepturi de asigurări sociale	107
Capitalul II. BUGETUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT	110
1. Conținutul economic al bugetului asigurărilor sociale de stat	110
2. Elaborarea bugetului asigurărilor sociale de stat	110
3. Adoptarea bugetului asigurărilor sociale de stat	114
4. Executarea bugetului asigurărilor sociale de stat	116
5. Încheierea bugetului asigurărilor sociale de stat	127
Capitolul III. ASIGURĂRILE SOCIALE PENTRU SĂNĂTATE	129
1. Necesitatea și conținutul economic al asigurărilor sociale pentru sănătate	129
2. Principiile asigurărilor sociale pentru sănătate	130
3. Funcțiile asigurărilor sociale pentru sănătate	133
4. Persoanele cuprinse în asigurările sociale pentru sănătate	134
5. Drepturile și obligațiile asiguraților	135
6. Sursele de constituire a fondurilor asigurărilor sociale pentru sănătate	143
7. Determinarea quantumului veniturilor asigurărilor sociale pentru sănătate	146
8. Determinarea cheltuielilor cu asigurările sociale pentru sănătate	147
9. Bugetul asigurărilor sociale pentru sănătate	155
10. Eficacitatea și eficiența cheltuielilor asigurărilor sociale pentru sănătate. Căi de creștere a eficacității și eficienței acestor cheltuieli	158
11. Căi de integrare a asigurărilor sociale pentru sănătate în Uniunea Europeană	159
12. Casa Națională a Asigurărilor Sociale pentru Sănătate	170
Capitolul IV. ASIGURĂRILE PENTRU ȘOMAJ	177
1. Ocuparea forței de muncă și șomajul în Uniunea Europeană	177
2. Noțiunea de șomer	177
3. Formele posibile ale șomajului	181
4. Categoriile de persoane cuprinse în asigurările pentru șomaj	186
5. Izvoarele de constituire a fondului pentru acordarea indemnizației de șomaj	188
6. Indemnizația de șomaj	190

7. Măsuri pentru stimularea ocupării forței de muncă	197
8. Instituții cu atribuții în realizarea asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă	205
9. Protecția socială a muncii	208
10. Bugetul asigurărilor pentru șomaj	209

PARTEA a-II-a

ASIGURĂRILE DE PERSOANE, DE BUNURI, DE RĂSPUNDERE CIVILĂ. REASIGURĂRILE. ASIGURĂRILE EXTERNE

Capitolul V. SCURT ISTORIC PRIVIND APARIȚIA ȘI EVOLUȚIA ASIGURĂRILOR ȘI REASIGURĂRILOR	213
1. Primele începuturi și evoluția asigurărilor și reasigurărilor	213
2. Instituirea și evoluția asigurărilor în România	217
3. Asigurările din România în perioada 1871 – 1948	218
4. Asigurările în perioada economiei planificate (1949 – 1990	221
5. Asigurările în timpul tranziției la economia de piață	222
Capitolul VI. NECESITATEA EXISTENȚEI ȘI PRACTICĂRII ASIGURĂRILOR. PROTECȚIA OAMENILOR ȘI A BUNURILOR ÎMPOTRIVA CALAMITĂȚILOR NATURII, ACCIDENTELOR ȘI BOLILOR	225
1. Necesitatea existenței și practicării asigurărilor împotriva calamităților naturii, accidentelor și bolilor	225
2. Formele de protecție a oamenilor și a bunurilor împotriva acțiunii forțelor distructive ale naturii, accidentelor și bolilor	229
3. Conținutul juridic, economic și financiar al asigurărilor	232
4. Modalități de constituire și de folosire a fondurilor de rezervă și de asigurare	235
5. Principiile, funcțiile și importanța asigurărilor	240
A. Principiile asigurărilor	240
B. Funcțiile asigurărilor	242
C. Importanța asigurărilor și reasigurărilor	245
Capitolul VII. ELEMENTELE ASIGURĂRILOR ȘI REASIGURĂRILOR	247
1. Asigurătorul	247
2. Asigurătorul principal	250
3. Reasigurătorul	250
4. Asiguratul	250
5. Reasiguratul	251
6. Contractantul	251
7. Beneficiarul asigurării	252
8. Terțul păgubit	252
9. Brokerul de asigurare	252
10. Brokerul de reasigurare	254
11. Contractul de asigurare	254
12. Contractul de reasigurare	254

13. Agentul de asigurare	255
14. Interesul asigurabil	255
15. Obiectul asigurării	255
16. Riscul	255
17. Riscul asigurabil	257
18. Riscul asigurat	257
19. Evaluarea în vederea asigurării	264
20. Norma de asigurare	264
21. Valoarea, (suma) cuprinsă în asigurare	264
22. Prima de asigurare	265
23. Cazul asigurat	268
24. Dauna (paguba)	269
25. Despăgubirea de asigurare	273
26. Franșiza	274
27. Fondul de asigurare	275
28. Vârsta de asigurare	276
29. Durata asigurării	276
30. Polița de asigurare	277
31. Reasigurarea	277
32. Prima de reasigurare	278
33. Coasigurarea	278
Capitolul VIII. CLASIFICAREA ASIGURĂRILOR ȘI REASIGURĂRILOR ...	279
1. Clasificarea din punctul de vedere al ramurii de asigurare	279
2. Clasificarea după felul obiectelor asigurate	280
3. Clasificarea din punctul de vedere al riscurilor	280
4. Clasificarea după tipul și natura riscurilor asigurate	281
5. Clasificarea după sfera de cuprindere în profil teritorial	281
6. Clasificarea după natura raporturilor juridice	281
Capitolul IX. CONTRACTUL DE ASIGURARE	284
1. Definiția și trăsăturile juridice ale contractului de asigurare	284
2. Condițiile de valabilitate a contractului de asigurare	287
3. Principiile care stau la baza încheierii și derulării contractelor de asigurare	289
4. Formarea și conținutul contractului de asigurare	291
5. Încheierea contractului de asigurare	291
6. Durata contractului de asigurare	293
7. Proba contractului	294
8. Interpretarea contractului	294
9. Efectele contractului de asigurare	294
10. Subrogarea societății de asigurări în drepturile asiguratului	296
11. Încetarea contractului de asigurare	297
Capitolul X. ASIGURĂRILE DE PERSOANE	301
1. Necesitatea , trăsăturile și importanța asigurărilor de persoane	301
2. Asigurările facultative de persoane	306
A. Asigurările de viață	310
a. Asigurarea de viață pe timp limitat	311

b. Asigurarea de viață pe timp nelimitat	311
c. Asigurarea mixtă de viață	311
d. Asigurarea mixtă de viață și suplimentară de accidente	313
e. Asigurarea familială mixtă de viață	313
f. Asigurarea mixtă de viață cu pensie pentru urmași	314
g. Asigurarea mixtă redusă	314
h. Asigurarea cu termen fix	315
i. Asigurarea de indemnizație pe timp limitat	315
î. Asigurarea de economie și de invaliditate permanentă din accidente	316
j. Asigurarea viageră de deces cu primă unică	316
k. Asigurarea în caz de deces	317
l. Asigurarea viageră de deces cu plata primelor pe timp limitat	318
m. Asigurarea de supraviețuire	318
n. Asigurarea de rentă	319
o. Asigurarea medicală	319
p. Asigurarea medicală pentru intervenții chirurgicale	320
r. Asigurarea medicală pentru boli incurabile	320
s. Asigurarea de sănătate permanentă	321
ș. Asigurările de deces	321
t. Asigurarea dotală	322
ț. Asigurarea de nupțialitate	322
u. Asigurarea de natalitate	322
B. Asigurările de accidente	323
a. Asigurarea facultativă a călătorilor pentru cazuri de accidente	325
b. Asigurarea de accidente a persoanelor care participă la excursii organizate de oficiile de turism	330
c. Asigurarea de accidente a persoanelor care participă la excursiile și taberele organizate de biroul de turism pentru tineret	331
d. Asigurarea de accidente a persoanelor transportate cu autovehiculele organizațiilor de stat fără plata transportului sau numai cu plata carburanților	331
e. Asigurarea de accidente a personalului din organizațiile de stat	331
f. Asigurarea de accidente a personalului profesionist, a personalului navigator, angajat, a elevilor din aeronautica civilă și a sportivilor din cadrul aeronauticii sportive	332
g. Asigurarea de accidente și răspundere civilă a vânătorilor sportivi	332
h. Asigurarea de sănătate pentru călătorii în străinătate	332
Capitolul XI. ASIGURĂRILE DE BUNURI	337
1. Necesitatea practicării asigurărilor de bunuri	337
2. Asigurări obligatorii de bunuri	340
3. Asigurările facultative de bunuri	341
a. Asigurările facultative privind bunurile unităților de stat	345
b. Asigurarea facultativă a bunurilor ce aparțin cooperativelor meșteșugărești	348
c. Asigurarea facultativă a bunurilor cooperativelor de consum și a celor de credit	349
d. Asigurarea facultativă a bunurilor unităților agricole	350
e. Asigurări facultative privind bunurile populației	353
4. Avizarea, constatarea, evaluarea pagubelor, stabilirea și plata despăgubirilor de asigurare	358

Capitolul XII. ASIGURĂRILE DE RĂSPUNDERE CIVILĂ	368
1. Necesitatea, trăsăturile și importanța asigurărilor de răspundere civilă	368
2. Necesitatea practicării asigurărilor obligatorii de răspundere civilă	374
3. Asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă pentru pagubele produse prin accidente de autovehicule	381
4. Constatarea și plata despăgubirilor la asigurarea de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de autovehicule cu valabilitate numai în afara teritoriului României CARTE VERDE	403
5. Asigurarea de răspundere civilă legală (generală)	409
6. Asigurarea de răspundere civilă a conducătorilor auto profesioniști	411
7. Asigurarea de răspundere civilă a producătorului	412
8. Asigurarea de răspundere civilă a transportatorului în calitate de căraș pentru mărfurile transportate	413
9. Asigurarea de răspundere civilă a societăților de transport a călătorilor	416
10. Asigurarea de răspundere civilă a angajatorului față de proprii angajați	418
11. Asigurarea de răspundere civilă profesională a experților contabili și a contabililor autorizați, a evaluatorilor și a experților tehnici	418
12. Asigurarea de răspundere civilă profesională care decurge din activitatea unităților farmaceutice	419
13. Asigurarea de răspundere civilă profesională ce decurge din practica medicală ...	419
14. Asigurarea de răspundere civilă profesională care decurge din practica medicală veterinară	420
15. Asigurarea de răspundere civilă a organizatorilor de concursuri automobilistice ..	420
16. Asigurarea de răspundere civilă a structurilor de primire turistice	420
17. Asigurarea de răspundere civilă profesională a administratorilor judiciari și a lichidatorilor	421
18. Asigurarea de răspundere civilă profesională a notarilor publici	421
Capitolul XIII. REASIGURĂRILE	423
1. Necesitatea menținerii stabilității financiare a societății de asigurări și posibilități de realizare a ei	423
2. Funcțiile reasigurărilor	429
3. Contractul de reasigurare	429
4. Formele reasigurărilor	438
A. Reasigurările proporționale	439
B. Reasigurările neproporționale	446
5. Avizarea, contractarea, evaluarea daunelor și plata despăgubirilor	453
6. Rezerva de prime și rezerva de daune	454
7. Efectele financiar-valutare ale reasigurărilor	456
8. Riscul valutar al reasigurărilor	458
Capitolul XIV. ASIGURĂRILE EXTERNE (ÎN VALUTĂ)	462
1. Necesitatea practicării asigurărilor externe	462
2. Trăsăturile asigurărilor externe	463
3. Importanța asigurărilor externe	464
4. Asigurările de aviație	465
A. Necesitatea practicării asigurărilor de aviație	465

B. Asigurarea pentru pierderea sau avarierea aparatelor de zbor	466
C. Asigurarea de răspundere civilă a proprietarului sau utilizatorului unei aeronave	472
5. Asigurări fluviale și maritime	475
A. Scurt istoric privind apariția și evoluția asigurărilor fluviale și maritime	475
B. Contractul de asigurare fluvială și maritimă	477
a. Considerații generale	477
b. Conținutul contractului de asigurare fluvială și maritimă	480
C. Asigurarea navelor fluviale și maritime „casco”	483
6. Asigurarea bunurilor pe timpul transportului „cargo” internațional	491
7. Asigurarea construcțiilor-montaj și a răspunderii constructorului	498
8. Asigurarea creditelor pentru export	499
A. Forme ale asigurării creditelor pentru export folosite în practica internațională	502
9. Asigurarea creditelor pentru export de către Banca de Export-Import a României (EXIMBANK)	505
Capitolul XV. BUGETUL SOCIETĂȚII DE ASIGURĂRI, REZULTATELE FINANCIARE, SOLVABILITATEA ȘI INSOLVABILITATEA	510
1. Conținutul economic al bugetului societății de asigurări	510
2. Structura bugetului societății de asigurări	511
3. Elaborarea, dezbateră, aprobarea, executarea și încheierea bugetului societății de asigurări	512
4. Rezultatele financiare și fondurile societății de asigurări	513
5. Fondul de siguranță	514
6. Solvabilitatea societății de asigurări	514
7. Echilibrul financiar și valutar al activității de asigurări	515
8. Solvabilitatea societății de asigurări și fondul de garantare	515
9. Falimentul societății de asigurări și a celei de reasigurări	516
10. Redresarea financiară a societății de asigurări	517
Capitolul XVI. PIATA ASIGURĂRILOR	520
1. Conceptul de piață a asigurărilor și reasigurărilor	520
2. Câteva considerații asupra pieței asigurărilor și reasigurărilor	523
3. Preocupări pentru crearea pieței unice europene a asigurărilor și reasigurărilor	524
4. Aspecte principale ale pieței asigurărilor și reasigurărilor din România	528
Capitolul XVII. MANAGEMENTUL ASIGURĂRILOR ȘI REASIGURĂRILOR	
1. Considerații generale privind managementul asigurărilor și reasigurărilor	545
2. Funcțiile managementului	546
3. Particularități ale managementului în asigurări și reasigurări	547
4. Riscurile globale și influența lor asupra managementului în asigurări și reasigurări	550
5. Funcțiile societății de asigurări	555
6. Comisia de supraveghere a asigurărilor din România	557
7. Societatea „Asigurarea Românească – Asirom S.A.”	560
8. Societatea de asigurări-reasigurări „ASTRA S.A.”	562
9. Societatea comercială „CAROM S.A.”	563
10. Banca de export-import a României (ROMANIAN EXIMBANK S.A.)	564

Capitolul XVIII. EFICIENȚA ECONOMICO-SOCIALĂ ȘI FINANCIARĂ A ASIGURĂRILOR ȘI REASIGURĂRILOR	567
1. Conceptul de eficiență economico-socială și financiară în asigurări și reasigurări ..	567
2. Indicatori ai eficienței asigurărilor și reasigurărilor	569
3. Căi de creștere a eficienței asigurărilor și reasigurărilor	577
 Bibliografie selectivă	 581